

Ustawowy obowiązek szczepień ochronnych oznacza niedopuszczalność korzystania z tzw. klauzuli sumienia tj. uprawnienia pacjenta do odmowy poddania się świadczeniu zdrowotnemu z powołaniem się na art. 16 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 52, poz. 417 z późn. zm.).

Wyrok WSA w Białymstoku z 16 kwietnia 2013 r. II SA/Bk 18/13

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że obowiązek szczepień jest uregulowany prawnie i ma ścisły związek z zapobieganiem szerzenia się chorób zakaźnych u osób przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Profilaktyka przed chorobami epidemicznymi jest konstytucyjnym obowiązkiem władz publicznych (vide: art. 68 ust. 4 Konstytucji RP). Zaniechanie poddania się obowiązkowemu szczepieniu, mimo zastosowania środków egzekucji administracyjnej, rodzi odpowiedzialność karnoadministracyjną, przewidzianą art. 115 §1 kodeksu wykroczeń.

Tej samej odpowiedzialności podlega też ten, kto sprawując pieczę nad osobą małoletnią lub bezradną, pomimo zastosowania środków egzekucji administracyjnej, nie poddaje jej określonemu szczepieniu ochronnemu (art. 115 par. 2 kodeksu wykroczeń). Dodać też należy, iż penalizowane jest także zaniechanie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie szczepień, w zawiadomieniu pacjenta lub osoby sprawującej prawną pieczę nad osobą małoletnią lub bezradną (albo opiekuna faktycznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta) o obowiązku poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym lub w poinformowaniu o ochronnych szczepieniach zalecanych (vide: art. 51 pkt 3 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).

Nie jest trafne twierdzenie, jakoby obowiązek poddania się szczepieniom ochronnym "uruchamiać" miał jedynie stan zagrożenia związany z istnieniem choroby zakaźnej u osoby objętej obowiązkiem szczepień bądź związany z kontaktem takiej osoby z osobą chorą. Już z samej istoty szczepienia ochronnego, definiowanego jako podanie szczepionki przeciw chorobie zakaźnej w celu sztucznego uodpornienia przeciwko tej chorobie (vide: słownik pojęć ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi), wynika, że szczepienia mają przeciwdziałać powstaniu choroby a zatem wpisują się w ciąg działań profilaktycznych tj. zapobiegających chorobom zakaźnym a nie w zakres czynności zwalczających już ujawnioną chorobę.

Przestrzeganie ustawowego obowiązku poddania się obowiązkowi szczepień ochronnych zabezpieczone zostało przymusem administracyjnym.

Źródło: [Orzecznictwo NSA](#)